

ismerünk olyan bödönhajókat, amelyeket párosával összeerősítettek, hogy így nagyobb terhet legyenek képesek szállítani (pl. átkelőhelyen szekereket, állatokat).

A víz alatt megvizsgáltuk a lelőhely környezetét. Ennek ellenére nem találtunk másik hajódarabot, vagy bármilyen leletet. Ez, ill. a beékelődés módja arra utal, hogy a roncs eredeti elsüllyedési helye valamivel feljebb lehetett.

TÓTH JÁNOS ATTILA

**17. Aszód, Podmaniczky utca 29.
(KÖH 25726)**

(Pest megye) U

2009-ben lakóház építéséhez kapcsolódó régészeti megfigyelést végeztem a telken (24/95 hrsz.). A sávalapokban a felső 15–20 cm vastag humusz alatt átlag 40 cm vastag, barna színű agyagos kultúrréteg jelentkezett, ebből egy kicsi újkőkori (lengyeli kultúra) cserepet és egy májbarna színű kovaszilánkot gyűjtöttem, objektum beásását azonban nem lehetett megfigyelni. A barna réteg alatt a sárgás homok altalaj mutatkozott. A telek a Papi-földek nevű nagy lengyeli kultúras lelőhelyhez tartozik.

A leletek az aszódi Petőfi Múzeumba kerültek.

KÓVÁRI KLÁRA

18. Attala határa

(Tolna megye) Ő, Ró, Kk

2009 szeptemberében szennyvízberuházáshoz kapcsolódóan terepbejárást végeztünk Attala D-i részén, a tervezett nyomvonal mentén.

Alsó-rét (KÖH 72509): A falutól D-re, a vasúti megállótól 100 m-re K-re, a pálya két oldalán mintegy 80×80 m-es területen, viszonylag kedvezőtlen észlelési körülmények között a tarlóban szórványosan találtunk római kori kerámiatöredékeket. A műholdkép alapján egy négyzetes alaprajzú, kettős fossájú őrtorony(?) lehetett a vasút É-i oldalán.

Káposztás (KÖH 72507): A falu D-i szélén, a vasúti megállótól É-ra, az odavezető mélyút két oldalán, a Kapos árterére lefutó domboldalon található az úttól K-re mintegy 80 méternyire terjedő, É-D irányban kb. 150 m hosszú őskori település. Az út Ny-i oldalán lévő kukoricásban is találtunk leleteket, de teljes kiterjedését a fedettség miatt nem tudtuk megfigyelni.

Közégségi-rét (KÖH 72513): Az Attala és Kapospula határát képező Attala-Inámi-víz Ny-i oldalán, attól mintegy 200 m-re, a vasúti pálya D-i felén egy kb. 150×100 m-es, lapos, a Kapos árterébe nyúló területen kevés őskori és nagyobb mennyiségű római kori kerámiát gyűjtöttünk a viszonylag poros felszínről. A lelőhely nagy valószínűséggel folytatódik É, ill. K felé, a csatorna partjáig, de a vegetáció miatt ezt a részt nem tudtuk bejárni.

Vasút melléke (KÖH 72511): A falu D-i szélén, a vasúti megállótól 600 m-re K-re, a pálya D-i oldalán, egy kisebb kiemelkedés D-i szélén, mintegy 100×80 m-es

területen gyűjtöttük a viszonylag kis mennyiségű középkori kerámiát. A lelőhely valószínűleg folytatódik a sínektől É-ra lévő domboldalon is, de azt a területet nem tudtuk megvizsgálni.

Munkatársak: Kovacsóczy Bernadett, Künsztler Tamás, Necze Gábor, Orha Zoltán, Tóth Gábor.

CZÖVEK ATTILA – ÓDOR JÁNOS GÁBOR

**19. Ács, Bőnyi-úti-dűlő
(KÖH 66818)**

(Komárom-Esztergom megye) R, LT, Ró, Á, Kö

2009. október 22. és november 9. között megelőző feltárást végeztünk széleróműpark építéséhez kapcsolódóan. A lehumuszolt 8316 m²-ből 7902 m²-t tártunk fel.

A lelőhely Ács és Bábolna között helyezkedik el, az M1 autópálya mellett. Egy kis kiemelkedés aljában és arra felfutva kerültek elő régészeti jelenségek. Területe két részre osztható. A K-Ny-i irányú gyűjtőút, valamint az É-D-i irányú, a platformot a gyűjtőúttal összekötő út területére. A K-Ny-i irányú területen a humuszréteg viszonylag vékony (20–27 cm) volt; 2 temetkezés és 2 viszonylag nagyméretű gödör folytja került elő. Az 5. sz. objektumból előkerült, gyorskorongon készült, szürke színű, finoman iszapolt, többszörösen tagolt, duzzadt fazékperem alapján a kora kelta korszakba, a Kr. e. 3–2 századba tartoznak.

Mindkét temetkezés csontvázas, Ny-K-i tájolású volt, egyiküket a mezőgazdasági művelés szinte teljesen elpusztította. A vázból csak a koponya alsó részének egy darabja, valamint a hosszúcsontok maradtak meg. A váz helyzetéből megállapítható volt, hogy oldalfekvésben, zsugorított helyzetben temették el. A sírgödör folytja nem volt egyértelmű, a sír helyzetét a felszínre került csontok alapján állapítottuk meg. A másik sírban a teljes épségben előkerült, mintegy 140 cm hosszú, minden bizonnyal női váz egyik karja rendellenes helyzetben a mellkason helyezkedett el. Melléklete ennek sem volt.

Az É-D-i irányú humuszolás újabb 2 temetkezés nyomát hozta felszínre, ezekben sem került elő korjelző melléklet. A 3. sz. sírgödör 4–6 cm mély, 120–130 cm hosszú volt, alján és körvonalában égetés nyomait találtuk, de a váz teljesen hiányzott. A 4. sz. sírgödörben a váz alsó végtagsontjait, a medence egy darabját és a kéztőcsontokat találtuk meg.

A terület másik részén az É-D-i irányú út nyomvonalában talált további objektumok régészetileg egy másik korszakba tartoznak. A 3. és a 4. sírtól É-ra egy 40–80 cm széles 50–100 cm mély árkot találtunk. Ettől É-ra 4 Árpád-kori veremház körvonala bontakozott ki. Méretük 3–3,5×3–3,5 m, mindegyikhez tartozik egy szintén földbe ásott, kör alakú tapasztott kemence. Három házban találtunk méhkas alakú, kisméretű, mély vermet. A házak mindegyikéből került elő kézimalom-töredék, melynek kőanyaga még ismeretlen és kéttípusú belsőfüles cserépbogrács peremtöredéke. A kézimalom-töredékek mellett olyan természetes kődarabok kerül-